

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Imod den lille Anklager, det er Prof. H. C. Ørsted, med Beviis for at Schellings Philosophie er uchristelig, ugudelig og løgnagtig

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 78. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1815_248-txt-shoot-idm1781.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Det er aabenbart, at alle de omtalte Systemer vare Christendommen imod, saavidt dennes Eiendommelighed er Evangeliet om Jesus Christus, som den Frelser Mennesket behøvede at tilegne sig i Troe for at forsones med en levende hellig Gud, Hvis Skabning Mennesket var og Hvis Fornægter og Fiende han var blevet ved frivillig Overtrædelse af Hans Lov, ved at sætte sin Villie over Guds, og derved gjøre sig selv til sin Afgud. Systemernes Forhold til Christendommen i en christelig Tidsalder vilde da i Grunden være eens som en Christi Fornægtelse; anderledes er det derimod naar de fremstode i en Tid, der alt var uchristelig, ja, da Man i Almindelighed var uden Gud i Verden ($\alpha\theta\epsilon\omicron\varsigma \epsilon\nu \kappa\omicron\sigma\mu\omega$) thi da stode egenlig baade Kant og Fichte 79i Modsætning til Tidsalderen og som Sandhedens Talsmænd. Laanesætninger af Systemer, byggede under den Forudsætning, at Fornuften skulde selvstændig opdage Sandheden om Mennesket, hans Forholde og Bestemmelse, samt vise hvorledes denne Bestemmelse kunde naaes ved Fornuften selv, maatte naturligviis være de mere alvorlige Nordboer velkomne til Strid mod Aabenbaringen og dens Lærdomme, men hine Philosophers strænge Dydslære, der fordrede fuld Moralitet eller Hellighed, som en indvortes, frivillig Lydighed mod Loven, den kunde aldrig være Tidsalderen kjær, thi kun for at undgaae den tunge Kamp og Renselse, og Fornægtelse af Verden i en alvorlig høiere Stræben, kun derfor havde den forsaget Troen, kun derfor var det den vigtigt at faae Aabenbaringen bestridt. Skulde den nu underkaste sig Lovens tunge Aag, og savne Evangeliets Trøst, da maatte den simpleste Forstand indsee der var tabt og ikke vundet, da maatte den ærlige alvorlige Mand fortvivle under Byrden, han ei kunde bære, over Maalet han ei kunde naae. Vist nok hjalp det, at Kant ved en Inconseqvents der var ham nødvendig, vilde ophæve Frygten for Straf efter Døden og at Fichte, ved at nægte Guds Personlighed, borttog den eneste Dommer, Man frygtede; men Sligt kunne blot forsones Tiden med Philosopherne, ei med deres Systemer, som derfor og, saasnart Nyhedens Interesse var forbi, og Laanesætningerne uddragne, nedsank i hvad Man kalder en hæderlig Forglemmelse som fortjente Invalider, overantvordedes til Historien og levede kun i deres Bedrifter. Dog, der var endnu en anden Grund som gjorde at hine Systemer aldrig uden flygtig kunde erkiendes som Love for den aandelige Verden, thi de tilfredstillede ingenlunde det Almindeliges Fordringer, de udelukke hvad de ei kunde fordrive de fordrede hvad der ei kunde opfyldes, de fremstillede en Hovedidee hvorunder de andre Ideer ei kunde bøje sig, uden at forlore deres Eiendommelighed og blive til Skygger. Skulde et Moralprincip beregnet paa den endelige Tilværelse eller dog derefter, staae i Spidsen for Aanderigets Lovbog, da maatte der enten Intet være i Mennesket som higede kraftelig ud over det Endelige, eller denne Higen maatte fornægte sig selv. Poesie og Kunst og overhovedet al Genialitet gjordes Landflygtig, thi den kan ikke indskrænke sig til Endeligheden uden at ophæve sig selv, og dette blev saameget mere indlysende som en Goethe og Schiller vare Kants Samtidige, og Schiller, hvor høit han end en Stund agtede den kritiske Philosophie, fælde sig drevet til klart og kraftig at paatale Poesiens og overalt Genialitetens og Skiønhedens Rettigheder. Idealismen som afsiælede Alt og fradømde den egenlige Aandeverden al Objectivitet, denne aandelige Egoisme, der som Nilens svange Ax opslugede de bugnende uden selv at vinde Liv og Kraft, var al Poesies svorne Fiende, og maatte *conseqvent* betage baade Naturens og Historiens Studium al høiere Interesse, da den borttog deres Betydning, og vilde paatvinge dem en fiendtlig, aftvinge dem Vidnesbyrdet om egen Tomhed.